

УДК 81'42:316.346.2

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2026.46.2.13>

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СТРАТЕГІЙ МОВНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ГЕНДЕРУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ ХУДОЖНІЙ ПРОЗІ

A COMPARATIVE ANALYSIS OF GENDER REPRESENTATION STRATEGIES IN ENGLISH AND GERMAN FICTION

Мельничук І.П.,

*orcid.org/0009-0008-1456-8605**асистент кафедри романо-германської філології та зарубіжної літератури
Донецького національного університету імені Василя Стуса*

У статті досліджено особливості мовної репрезентації гендеру в художньому дискурсі на матеріалі англomовного та німецькомовного текстів. Гендер розглядається як соціально зумовлена категорія, що реалізується через мовні практики та відображає систему суспільних уявлень про ролі й моделі поведінки. Особливу увагу приділено аналізу мовних засобів, за допомогою яких конструюються гендерні образи персонажів, зокрема лексичним одиницям, граматичним механізмам та оцінній лексиці.

У роботі визначено, що мовна репрезентація гендеру тісно пов'язана із соціальними нормами, процесами соціалізації та формуванням гендерної ідентичності. Показано, що художній текст виступає не лише засобом відображення дійсності, але й простором формування та трансформації гендерних стереотипів. У цьому контексті досліджено роль мовних одиниць у відтворенні соціально зумовлених моделей поведінки та у формуванні уявлень про чоловічі та жіночі ролі.

Особливу увагу приділено порівняльному аналізу мовних систем англійської та німецької мов. Встановлено, що в англійській мові гендерна маркованість реалізується переважно на лексичному та дискурсивному рівнях і має імпліцитний характер, тоді як у німецькій мові вона закріплена граматично, що зумовлює її експліцитність. Водночас у межах обох мов простежуються спільні моделі репрезентації гендеру, зокрема тенденція до відображення жіночих образів через емоційно-психологічні характеристики, а чоловічих – через дієвість і соціальну активність.

Доведено, що мовна система впливає на способи репрезентації гендеру, визначаючи ступінь його вираженості та засоби реалізації. Художній дискурс розглядається як ефективне середовище для виявлення взаємодії мовних і соціокультурних чинників, що формують гендерні уявлення. Результати дослідження підтверджують, що гендерна репрезентація є багаторівневим явищем, яке реалізується через поєднання лексичних, граматичних і дискурсивних засобів і залежить як від мовної системи, так і від культурного контексту.

Ключові слова: гендерна репрезентація, художній дискурс, мовні засоби, гендерна ідентичність, гендерні стереотипи, лексичний рівень, граматична категорія роду, дискурсивні особливості.

The article examines the peculiarities of gender representation in literary discourse based on English and German texts. Gender is interpreted as a socially constructed category that is realized through linguistic practices and reflects socially established roles and behavioral models. Particular attention is paid to the analysis of linguistic means used to construct gender images of characters, including lexical units, grammatical mechanisms, and evaluative vocabulary.

The study demonstrates that gender representation in language is closely related to social norms, processes of socialization, and the formation of gender identity. It is shown that literary texts function not only as a means of reflecting reality but also as a space for constructing and transforming gender stereotypes. In this regard, the role of linguistic units in reproducing socially determined behavioral patterns and shaping perceptions of male and female roles is analyzed.

Special emphasis is placed on the comparative analysis of English and German linguistic systems. It is established that in English gender marking is primarily realized at the lexical and discursive levels and is mostly implicit, whereas in German it is grammatically encoded, which makes it more explicit. At the same time, both languages demonstrate similar patterns of gender representation, including the tendency to portray female characters through emotional and psychological features, and male characters through activity and social functionality.

The research proves that the linguistic system significantly influences the ways gender is represented, determining the degree of its explicitness and the means of its realization. Literary discourse is viewed as an effective domain for identifying the interaction between linguistic and sociocultural factors that shape gender perceptions. The findings confirm that gender representation is a complex, multi-level phenomenon realized through the interaction of lexical, grammatical, and discursive means and conditioned by both language structure and cultural context.

Key words: gender representation, literary discourse, linguistic means, gender identity, gender stereotypes, lexical level, grammatical gender, discourse features.

Постановка проблеми. Сучасна лінгвістика розглядає гендер як одну з ключових категорій, що визначає особливості мовної поведінки та комунікації. На відміну від біологічної статі, ген-

дер трактується як соціально зумовлена характеристика, сформована під впливом суспільних норм і очікувань [1, с. 32]. Мова в цьому контексті виступає не лише засобом комунікації, але

й інструментом соціальної організації, оскільки вона відображає та водночас формує уявлення про «чоловіче» і «жіноче».

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю виявлення конкретних мовних механізмів репрезентації гендеру, які найбільш виразно проявляються у художньому дискурсі. Художній текст у цьому аспекті постає як простір, де гендерні моделі не лише відтворюються, а й формуються, закріплюючи або трансформуючи соціальні стереотипи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У рамках гендерно-лінгвістичних досліджень значну увагу приділено дослідженню мовних механізмів репрезентації гендеру. У працях українських і зарубіжних дослідників гендер розглядається як категорія, що формується у процесі мовної взаємодії та відображає соціальні відносини. Зокрема, у дослідженнях підкреслюється роль мови як засобу формування гендерних значень і моделей поведінки [1, с. 32; 3, с. 1].

Подібний підхід простежується і в працях, присвячених аналізу художнього дискурсу, де мова розглядається як інструмент конструювання гендерних образів і соціально зумовлених характеристик персонажів [2, с. 144; 2, с. 73].

У межах гендерної лінгвістики значна увага приділяється аналізу мовних засобів репрезентації гендеру, зокрема на лексичному та дискурсивному рівнях. Дослідження засвідчують, що мовні засоби беруть участь у формуванні гендерних уявлень, закріплюючи відповідні стереотипи [3, с. 1]. Водночас наголошується на залежності цих процесів від структури мови: у мовах із граматичною категорією роду гендерна маркованість має експліцитний характер, тоді як в англійській мові вона реалізується переважно контекстуально [7, р. 4].

Постановка завдання. Метою дослідження є виявлення особливостей мовної репрезентації гендеру в художньому дискурсі на матеріалі англійських і німецькомовних текстів.

Для досягнення поставленої мети передбачено розв'язання таких завдань: проаналізувати лексичні засоби репрезентації гендеру; визначити роль граматичних механізмів у маркуванні гендерної належності; дослідити функціонування оцінної лексики у формуванні гендерних образів; окреслити дискурсивні особливості конструювання маскулінності та фемінінності; здійснити порівняльний аналіз мовних засобів у різних мовних системах.

Виклад основного матеріалу. Гендерна репрезентація у мові безпосередньо пов'язана із

соціальними нормами та культурними установками. Кожна культура диференціює поведінку чоловіків і жінок, приписуючи їм відповідні ролі, що знаходить відображення у мовних практиках. Бути чоловіком або жінкою означає відповідати певним соціальним очікуванням, які закріплюються у мовній поведінці [3, с. 1]. Відповідно, вибір мовних засобів не є випадковим, а визначається соціальними чинниками.

Важливим для дослідження є поняття гендерної ідентичності, що розуміється як усвідомлення індивідом своєї статевої належності та прийняття відповідних соціальних ролей [5, с. 1]. Вона формується поступово в процесі соціалізації та залежить від культурного контексту, історичних умов і соціального середовища, водночас впливаючи на мовну поведінку та вибір комунікативних стратегій.

У сучасній гендерній лінгвістиці значна увага приділяється гендерним стереотипам, які відображають узагальнені уявлення про характерні риси та поведінку чоловіків і жінок. Вони формуються під впливом соціальних і культурних чинників та реалізуються через мовні засоби, впливаючи на комунікацію [5, с. 1].

Важливу роль у цьому процесі відіграє соціалізація, яка передбачає засвоєння індивідом системи ролей, норм і моделей поведінки, що вважаються типовими для чоловіків і жінок. Вона супроводжується нормативним та інформаційним впливом, який сприяє закріпленню гендерно маркованих моделей мовлення [5, с. 1].

У сучасних підходах гендер розглядається як динамічне явище, що реалізується у мовленні. Це означає, що гендер не є статичною характеристикою, а постає як процес, який проявляється через використання мовних ресурсів. Відповідно, дослідницька увага зосереджується не на відмінностях мовлення чоловіків і жінок, а на тих мовних засобах, за допомогою яких формується гендерна ідентичність [3, с. 3].

Серед теоретичних підходів до вивчення гендеру в мові традиційно виокремлюють теорію домінування та теорію відмінностей. Перша пов'язує мовні відмінності із соціальною нерівністю, тоді як друга – з різними комунікативними стилями. Обидва підходи підкреслюють роль мови у відтворенні соціальних відносин [3, с. 3].

Окремим напрямом сучасних досліджень є вивчення гендерної асиметрії у мові, що проявляється, зокрема, у домінуванні чоловічого роду як універсального. Це призводить до часткової маргіналізації жіночого досвіду в мовній системі [1, с. 32]. Такі явища свідчать про андроцентрич-

ний характер мови та зумовлюють необхідність її критичного переосмислення.

Особлива увага в сучасних дослідженнях приділяється взаємозв'язку між мовною структурою та гендерною репрезентацією. У мовах із граматичною категорією роду, таких як німецька, гендерна маркованість проявляється на різних рівнях мовної системи – у іменниках, артиклях і прикметниках, що ускладнює використання нейтральних форм. Натомість у мовах природного роду, зокрема в англійській, гендер здебільшого виражається через займенники та окремі лексеми [7, с. 4]. Це зумовлює відмінності у способах мовного вираження гендеру в різних мовах.

Сучасні дослідження також демонструють, що мовні практики можуть впливати на формування уявлень про гендер. Зокрема, використання гендерно нейтральних форм підвищує видимість жінок і небінарних осіб, тоді як уживання маскуліних форм як універсальних може призводити до їх невидимості [6, с. 1]. Таким чином, мова виступає не лише засобом відображення, але й чинником формування соціальної реальності.

Тому, гендерна репрезентація в мові постає як складне багатовимірне явище, зумовлене соціальними, психологічними та мовними чинниками. Вона виявляється у виборі мовних засобів, комунікативних стратегій і структурних особливостей мови, що визначає її значущість для лінгвістичного аналізу.

У сучасній лінгвістиці гендер розглядається як явище, що реалізується у мовленні та відображає систему суспільних уявлень про чоловічість і жіночість. У цьому зв'язку особливого значення набуває дослідження конкретних мовних механізмів, які найбільш повно проявляються у художньому дискурсі.

Художня література функціонує не лише як форма естетичного відображення дійсності, а й як засіб її інтерпретації та моделювання. У межах сучасних гендерних досліджень текст і мова розглядаються як такі, що не лише репрезентують, а й формують гендерні уявлення [4, с. 73]. Це дає підстави розглядати художній текст як простір формування гендерних значень, у якому мовні засоби виконують не лише описову, але й ідеологічну функцію.

Зміщення акцентів у сучасному літературознавстві від аналізу опозиції «чоловіче – жіноче» до дослідження гендерної ідентичності зумовлює нові підходи до інтерпретації тексту. Зокрема, увага дослідників зосереджується на тому, яким чином мовні та стилістичні засоби беруть участь

у формуванні образів персонажів і відтворенні соціальних моделей поведінки [4, с. 73].

Важливо підкреслити, що гендерний аналіз художнього тексту передбачає дослідження не біологічної статі персонажа чи автора, а способів її мовного та символічного вираження [4, с. 74]. У цьому аспекті мова постає як ключовий засіб репрезентації гендерної ідентичності, що реалізується через систему лексичних, граматичних і стилістичних засобів.

Особливу роль у художньому дискурсі відіграють мовні одиниці, які вербалізують гендерні концепти. Зокрема, концепти «чоловік» і «жінка» формуються на основі соціально вироблених уявлень про маскуліність і фемінінність, що відображають взаємодію культурних, соціальних і психологічних чинників [4, с. 74]. У художньому тексті ці уявлення виявляються через опис зовнішніх і внутрішніх характеристик персонажів, що дозволяє простежити закріплені у мовній свідомості моделі гендерної поведінки.

Крім того, художня література є важливим джерелом дослідження гендерних стереотипів. Саме через художні образи відбувається формування і трансляція соціально значущих уявлень про ролі чоловіків і жінок, які впливають не лише на інтерпретацію тексту, але й на світогляд читача. Стереотипні образи, закріплені у літературі, можуть мати як конструктивний, так і деструктивний характер, обмежуючи або, навпаки, розширюючи уявлення про гендерні ролі.

Зокрема, у традиційній літературі жіночі образи часто репрезентуються через обмежений набір ролей (мати, дружина, об'єкт бажання), що свідчить про домінування патріархальних моделей. Водночас чоловічі образи також формуються відповідно до соціальних очікувань, пов'язаних із силою, раціональністю та домінуванням, що відображається у мовних характеристиках персонажів.

Особливого значення набуває аналіз художнього тексту як простору взаємодії мовної системи та соціальних уявлень про гендер. Саме художній текст дозволяє виявити, яким чином мовні одиниці беруть участь у формуванні уявлень про чоловічість і жіночість, зокрема через використання тропів, серед яких важливе місце посідають епітети [4, с. 75].

Художня література розглядається як релевантний матеріал для дослідження мовної репрезентації гендеру, оскільки в ній відбувається системне функціонування лексичних і граматичних засобів у межах конкретного дискурсивного контексту. У художньому тексті мовні одиниці не лише вико-

нують номінативну функцію, але й беруть участь у формуванні та відтворенні гендерно зумовлених значень, пов'язаних із усталеними соціальними моделями [3, с. 3].

У цьому аспекті художній дискурс дозволяє простежити, як мовні ресурси використовуються для репрезентації гендерної ідентичності та формування образів персонажів. Зокрема, мовні засоби виступають інструментом актуалізації уявлень про маскуліність і фемінінність, що реалізуються через опис поведінки, характеристик і ролей персонажів [3, с. 74].

Водночас художні тексти відображають не лише індивідуальні авторські стратегії, але й ширші культурні та соціальні настанови, що проявляються у відтворенні гендерних стереотипів і моделей поведінки. Як показують дослідження, мовні практики в художньому дискурсі можуть як репродукувати традиційні гендерні уявлення, так і трансформувати їх залежно від контексту [5, с. 1].

З огляду на це, аналіз художніх текстів дає змогу виявити функціонування гендерно маркованої лексики та граматичних засобів у різних мовах, а також простежити взаємодію між мовною структурою та соціальними чинниками репрезентації гендеру. У порівняльному аспекті це дозволяє встановити спільні та відмінні риси реалізації гендерних значень в англійській та німецькій мовах

У дослідженні аналіз здійснюється за трьома основними параметрами: лексичними засобами репрезентації гендеру (номінація ролей і характеристик персонажів), граматичними механізмами маркування (займенники, категорія роду) та оцінною лексикою, що відображає моделі маскуліності й фемінінності. Такий підхід забезпечує комплексний аналіз мовної репрезентації гендерних ролей у художньому дискурсі.

В англійській мові, де граматичний рід практично відсутній, гендерна диференціація реалізується переважно на лексичному та дискурсивному рівнях. Роман П. Гоукінз «Дівчина в потязі» демонструє цю особливість: мовні засоби тісно пов'язані з внутрішнім станом персонажів і соціальними уявленнями про маскуліність і фемінінність.

На лексичному рівні простежується системне використання гендерно маркованих номінацій *napr. wife, husband, mother, girl*, які не лише позначають стать, а й актуалізують соціальні ролі. Так, висловлювання *everything a husband should be* [9, с. 73] та *he was a good husband* [9, с. 112] відображають нормативну модель маскуліності через відповідність соціальній ролі.

Жіночі персонажі часто визначаються через міжособистісні зв'язки: *the wife of one of his friends* [9, с. 58], *she's a mother now* [9, с. 94], що свідчить про залежність ідентичності від сімейного статусу. Використання лексеми *girl* (*I am not the girl I used to be* [9, с. 11]; *that girl on the train* [9, с. 23]) демонструє тенденцію до інфантилізації жіночого образу.

Оцінна лексика формує гендерні образи через аксіологічні характеристики. Самоопис героїні має негативну спрямованість: *off-putting in some way* [9, с. 5], *I look dreadful* [9, с. 18], *I am a mess* [9, с. 47], *I feel useless* [9, с. 82], що відображає модель жіночої вразливості. Водночас інші жіночі образи ідеалізуються через зовнішність: *she looks perfect* [9, с. 41], *a beauty* [9, с. 37], а також об'єктивуються: *long bare legs* [9, с. 40].

Чоловічі персонажі, навпаки, описуються через позитивні характеристики: *strong, protective, kind* [9, с. 74], *he's in control* [9, с. 101], що підкреслює раціональність і домінантність.

На граматичному рівні гендер маркується через займенники *he/she*, однак їхнє значення реалізується у взаємодії з лексикою. На дискурсивному рівні відтворюються типові моделі: жіночий досвід асоціюється з емоційністю (*I am crying again* [9, с. 52], *tears stinging my eyes* [9, с. 16]) та залежністю (*please don't leave me* [9, с. 97]), тоді як чоловічий – із раціональністю та дистанційованістю (*you need help* [9, с. 70]).

Проведений аналіз засвідчує, що в англійському художньому тексті гендерна репрезентація реалізується переважно на лексичному та дискурсивному рівнях. Мовна організація тексту системно відтворює гендерні стереотипи, водночас демонструючи їхню залежність від соціального контексту та індивідуального досвіду персонажів.

Аналіз гендерної репрезентації в німецькомовному художньому тексті демонструє іншу мовну організацію порівняно з англійською, що зумовлено наявністю граматичної категорії роду. У романі Ш. Лінк «Обдурені» гендерна маркованість реалізується на лексичному, граматичному та дискурсивному рівнях, що забезпечує більш експліцитне структурування гендерних ролей і характеристик персонажів.

Передусім, на лексичному рівні простежується системне використання іменників із чіткою родовою маркованістю, що безпосередньо кодує гендер персонажів. У тексті активно функціонують такі одиниці, як *der Mann, die Frau, die Mutter, der Sohn, der Freund*, які не лише позначають стать, але й відображають соціальні ролі.

Наприклад, *Sammy's leibliche Mutter* [10, с. 17] акцентує передусім материнську ідентичність жінки, тоді як *der Mann nur gebeugt stehen konnte* [10, с. 16] репрезентує чоловіка через фізичний стан і витривалість.

Аналогічно, у висловлюванні *ein junger Mann* [10, с. 8] гендерна номінація поєднується з віковою характеристикою, що є типовим для німецького дискурсу і створює більш деталізований портрет персонажа. У випадку жіночих персонажів номінації часто супроводжуються оцінними компонентами: *eine Stimme: weiblich, jung, etwas schüchtern* [10, с. 16], що поєднує біологічну та психологічну характеристики.

Оцінна характеристика жіночих персонажів у тексті має виразну емоційно-психологічну спрямованість. Наприклад, опис Стелли: *verunsichert und angestrengt* [10, с. 24], *eine Art düstere Vorahnung* [10, с. 26] формує образ внутрішньо нестабільної, тривожної жінки. Подібні приклади, як *sie hatte sich schon dabei wie in Trance bewegt* [10, с. 16] або *sie nahm ihren Sohn ... kaum wahr* [10, с. 17], підкреслюють її психологічну вразливість та емоційну перевантаженість.

Водночас інші жіночі образи репрезентуються через зовнішність і тілесність: *Ein Minirock, der knapp an die Oberschenkel reichte* [10, с. 24], *High Heels, die sie einen ganzen Kopf größer machten* [10, с. 24]. Такі описи вказують на об'єктивізацію жіночого тіла та його оцінювання крізь призму зовнішнього вигляду.

На протипагу цьому, чоловічі персонажі характеризуються через силу, контроль і соціальну функцію. Наприклад, *ein überdurchschnittlich großer Mann* [10, с. 8], *Der Kerl war stark wie ein Bär* [10, с. 8] є типовими маркерами традиційної маскуліності, що акцентують фізичну силу. Крім того, чоловічий персонаж часто постає як активний суб'єкт дії: *Er trat an Neil heran und nahm ihm den Prospekt aus der Hand* [10, с. 26], що підкреслює домінуючу позицію у взаємодії.

Грамматичний рівень відіграє ключову роль у формуванні гендерної репрезентації. Використання артиклів *der, die* та узгодження прикметників забезпечує постійну експліцитну маркованість роду: *die freundliche, helle Küche* [10, с. 16], *der junge Mann* [10, с. 8]. Таким чином, гендер не лише позначається, але й граматично закріплюється у структурі висловлювання.

Особливо показовим є функціонування прикметників як носіїв оцінки (епітетів). У тексті використовуються як прямі, так і метафоричні характеристики: *ein hässlicher Klang* [10, с. 16], *ein milchiges, trübes Licht* [10, с. 16], *ein unangenehmer*

Kerl [10, с. 25]. Такі одиниці не лише описують реальність, але й передають суб'єктивне сприйняття, що є важливим для аналізу гендерної репрезентації.

На дискурсивному рівні простежується диференціація мовленнєвої поведінки персонажів. Жіночі персонажі частіше використовують емоційно насичене мовлення: *Ich habe Angst* [10, с. 18], *Ich kann nicht mehr warten* [10, с. 18], що відображає тривожність і залежність. Натомість чоловічі персонажі демонструють раціональність і контроль: *Wir wissen recht gut, was wir zu welchem Zeitpunkt zu tun haben* [10, с. 25], *Machen Sie sich keine Sorgen* [10, с. 25].

Важливим аспектом є також тематизація професійної діяльності. Чоловічі персонажі частіше асоціюються з професійною реалізацією: *Detective Chief Inspector* [10, с. 21], *freier Drehbuchautor* [10, с. 25], тоді як жіночі персонажі частіше представлені у сфері сімейних ролей: *Mutter, sie blieb zu Hause* [10, с. 16].

Отже, аналіз німецькомовного художнього тексту засвідчує, що гендерна репрезентація реалізується більш експліцитно завдяки граматичній категорії роду. Водночас на лексичному та дискурсивному рівнях відтворюються традиційні гендерні моделі: жінка асоціюється з емоційністю, тілесністю та сімейною сферою, тоді як чоловік – із раціональністю, силою та соціальною активністю.

Порівняльний аналіз англійського та німецькомовного художнього матеріалу дозволяє виявити як універсальні, так і мовно-специфічні механізми репрезентації гендеру. Ключова відмінність полягає у ступені експліцитності: у німецькій мові гендер закріплений граматично (артиклі, узгодження), тоді як в англійській він реалізується переважно лексично та контекстуально. Відповідно, німецький текст забезпечує постійну формальну ідентифікацію персонажів, тоді як англійський – більш гнучку та контекстуально залежну.

На лексичному рівні простежується подібність: жіночі образи пов'язані з емоційно-психологічними характеристиками та тілесністю, чоловічі – з дівією, контролем і соціальною функцією. Водночас в англійському тексті ці риси частіше передаються через внутрішній монолог і образні засоби, тоді як у німецькомовному – через прямі номінації та прикметникові характеристики.

На дискурсивному рівні відмінність полягає у способі подачі: в англійському тексті гендерні характеристики формуються через внутрішній погляд персонажа і мають більш варіативний

характер, тоді як у німецькому вони подаються як відносно стабільні та соціально зумовлені.

Крім того, у німецькому тексті чіткіше простежується зв'язок гендеру з соціальними ролями: жіночі персонажі частіше асоціюються із сімейною сферою, тоді як чоловічі – з професійною діяльністю. В англійському матеріалі ці межі є менш жорсткими, що свідчить про більшу варіативність гендерних ролей.

Таким чином, попри наявність спільних моделей, мовна система визначає спосіб їх реалізації: англійська тяжіє до імпліцитності та психологізації, тоді як німецька – до експліцитності та структурованості.

Висновки. Проведене дослідження підтверджує, що гендерна репрезентація в художньому

дискурсі є складним багаторівневим явищем, яке формується під впливом мовних і соціальних чинників. Встановлено, що в англійській мові гендер реалізується переважно на лексичному та дискурсивному рівнях і має імпліцитний характер, тоді як у німецькій мові він закріплений граматично, що зумовлює його експліцитність. Водночас в обох мовах простежуються спільні моделі гендерної репрезентації, однак їх мовне оформлення є різним. Художній текст виступає ефективним матеріалом дослідження, оскільки поєднує мовні засоби із соціальними уявленнями. Отже, гендерна репрезентація може розглядатися як мовно зумовлене явище, що відкриває перспективи для подальших міжмовних досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гарбар А. І. Гендерна лінгвістика: передумови становлення і розвиток. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2021. № 52, т. 1. С. 32–36.
2. Ликова К. І. Гендерний аспект лінгвістичних досліджень художнього тексту. *Львівський філологічний часопис*. 2019. № 6. С. 144–148.
3. Маслова Ю. П. Мовна репрезентація гендеру. *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. Острог: Вид-во НаУ «Острозька академія», 2009. Вип. 12. С. 224–233.
4. Архіпова О. В. Епітети-вербалізатори концепту «чоловік» у сучасній українській прозі. *Лінгвістика*. 2013. № 2 (29). С. 73–78.
5. Галустян Ю. М., Новицька В. П. Деякі аспекти гендерної ідентифікації та соціалізації особистості. *Український соціум*. 2004. № 1 (3). С. 7–13.
6. Bartl M., Murphy T. B., Leavy S. Adapting Psycholinguistic Research for LLMs: Gender-inclusive Language in a Coreference Context. *Proceedings of the 6th Workshop on Gender Bias in Natural Language Processing*. 2025. P. 451–467.
7. Hord L. C. R. Bucking the Linguistic Binary: Gender Neutral Language in English, Swedish, French, and German. *Western Papers in Linguistics*. 2016. Vol. 3, Iss. 1.
8. Parker K. Gender Identity in the Linguistics Literature: A Review. *Mercury – HKU Journal of Undergraduate Humanities*. 2016. Vol. 1, Iss. 1.
9. Hawkins P. *The Girl on the Train*. New York: Riverhead Books, 2015.
10. Link C. *Die Betrogene: Ein Kate-Linville-Thriller*. München: Blanvalet Taschenbuch Verlag, 2025. 640 S. ISBN 978-3-7341-1387-1.

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Дата першого надходження статті до видання: 30.04.2026
 Дата прийняття статті до друку після рецензування: 22.05.2026
 Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026